

РЕШЕНИЕ

№ 106

гр. София, 28.03.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ОКРЪЖЕН СЪД, VI ПЪРВОИНСТАНЦИОНЕН ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на седемнадесети март през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Росина Н. Дончева

при участието на секретаря Даниела Бл. Ангелова
като разгледа докладваното от Росина Н. Дончева Гражданско дело № 20211800100438 по описа за 2021 година

Производството по делото е образувано по искова молба от Софийска окръжна прокуратура срещу М. ХР. Г. с ЕГН: ***** от гр. З., ул. „С. Ч.“ № 29, с която е предявен иск с правно основание чл. 5, ал. 1 от ЗЛС, за поставяне на ответника под пълно запрещение, поради неспособност да се грижи за себе си, в следствие на заболяване с водеща диагноза „шизофрения“.

Ищецът твърди, че е сезиран с молба от В. Х.а И. – сестра на М. ХР. Г., в която е изложила твърдения, че сестра й С. Г.а не полага нужните грижи за брат им – М.Г., поради което ровел по контейнерите за храна, въпреки че имал пенсия. Същият се оплаквал, че го тормозели и гонели, забранявали му да контактува със сестра си. По повод сигнала ищецът извършил проверка. Твърди, че ответникът е роден на 01.08.1965 г. в гр. Б.. Същият е с 91 % трайно намалена работоспособност с чужда помощ, с водеща диагноза „шизофрения“. Посочва, че поради заболяването си ответникът не е в състояние сам да се грижи за себе си и да защитава интересите си. От около 15 години М.Г. живее при семейството на сестра си С. Х.а Г.а.

Ответникът има избран личен лекар, приема медикаменти по рецептурна книжка и на всеки шест месеца посещава лекар-психиатър. Също така ползва услуга „личен асистент“ и като такъв до 31.12.2020 г. е била сестра му С. Х.а Г.а. От 01.01.2021 г. личен асистент на М.Г. е неговата племенница Д. З. Ил. /дъщеря на С. Х.а Г.а/. Твърди, че ответникът получава месечна пенсия в размер на 430 лева и месечна финансова подкрепа по реда на чл. 70, т. 4 от Закона за хората с увреждания в размер на 30% от линията на бедност – в размер на 110, 70 лева. Моли съда да го постави под пълно запрещение.

На ответника М. ХР. Г. е връчен препис от исковата молба и доказателствата, който в срока по чл. 131 ГПК, чрез назначения особен представител адв. Х.Х. от САК е депозирал писмен отговор. Счита иска за допустим, но по същество неоснователен.

В съдебно заседание ищецът, чрез прокурор Дерменджийски поддържа исковата молба, назначеният особен представител на ответника адв. Х.Х. изразява становище за поставяне на ответника под ограничено запрещение.

При преценка на събраните доказателства, съдът счете за установено следното:

От представено удостоверение за съпруг и родствени връзки изх. № 2/04.03.2021 г. на Община З. се установява, че родителите на М. ХР. Г. са починали.

От Експертно решение № 1387 от 130/15.08.2005 г. на ТЕЛК за психични заболявания към „ОДПЗС - София област“ се установява, че на М. ХР. Г. е определена 91% трайно намалена работоспособност с чужда помощ, с пожизнен срок, с водеща диагноза „Шизофрения“.

От представена справка от Държавна психиатрична болница гара Карлуково се установява, че М. ХР. Г. е хоспитализиран от 13.05.1999 г. до 28.09.1999 г. и от 17.11.2000 г. до 08.05.2001 г. – настанен на задължително лечение с решения на РС-Б..

Събрани са гласни доказателства, чрез разпит на свидетелите Д.

З. Ил. /племенница на ответника/ и Г.Д. Г..

Свидетелката Д.И. посочва, че М. живее с нейната майка – С. Г.а, която се грижи за него. М.Х. не може да се облича сам и не може да се грижи за себе си. Понякога говори неща за миналото и не е добре психически, поради което приема лекарства за заболяването си.

Свидетелят Г. Г. познава ответника М.Г., с когото са съседи. Свидетелят посочва, че М. винаги поздравява, говори и не е забелязал да се държи неадекватно.

По делото е изслушана и приета съдебно психиатрична експертиза, от която се установява, че при прегледа ответникът е психомоторно спокоен, ориентиран, на моменти говорно оживен, емоционално паративен, волево- нормобуличен. Мисловен процес – задоволително подреден, с данни за параноидни изживявания и налудни припознавания в миналото, а към момента не споделя параноидни изживявания. Дадено е заключение, че М. ХР. Г. страда от психично заболяване „Параноидна шизофрения. Хроничен ход. Параноидно-халюцинаторен синдром. Промяна на личността“. Заболяването представлява продължително разстройство на съзнанието, което уврежда способността на лицето да разбира свойството и значението на действията си и да ги ръководи. Поради хроничния ход на заболяването и настъпилата промяна на личността, М.Г. не може да се грижи самостоятелно и разумно за работите си и да защитава делата си. Ответникът не е имал обостряне на състоянието, което е налагало стационарно лечение повече от петнадесет години. Заболяването е нанесло трайни вреди на личностовото и социално функциониране, което не може да се възстанови, поради което са налице медицински критерии за ограничена дееспособност.

Съдът се убеди лично в психическото и физическото състояние на М. ХР. Г.. Същият е неориентиран за време, ориентиран за собствена личност, отговаря на зададени въпроси.

Тази фактическа обстановка съдът установи от събраните по

делото гласни и писмени доказателства, които кредитира.

Така установената фактическа обстановка налага следните правни изводи:

Предявеният иск е допустим - исковата молба изхожда от прокурор, който е активно легитимиран, с оглед разпоредбата на чл. 336, ал. 1 ГПК.

Разгледан по същество, искът е основателен, оглед вида и степента на заболяването на ответника същият следва да бъде поставен под ограничено запрещение.

Поставянето под запрещение е акт на съда, с който се ограничава или отнема по установен ред и въз основа на установени от закона основания дееспособността на едно физическо лице при трайно душевно заболяване, което пречатства лицето само да се грижи за себе си и своите работи. Съгл. чл. 5, ал. 1 и ал. 2 от ЗЛС пълнолетните лица, които поради слабоумие или душевна болест не могат да се грижат за своите работи, се поставят под пълно запрещение и стават недееспособни, а онези пълнолетни лица с такива страдания, но чието състояние не е така тежко, се поставят под ограничено запрещение. Препращащата норма на чл. 5 ал. 3 от ЗЛС сочи, че по отношение на правните действия на лицата по ал. 1 се прилага чл. 3 ал. 2 от ЗЛС, а за правните действия на лицата по ал. 2 се прилага чл. 4 ал. 2 от ЗЛС. Статутът на лицата, поставени под пълно и ограничено запрещение, е приравнен по закон на този на малолетните и непълнолетните лица. Следва да се отбележи, че сама по себе си душевната болест не прави болния недееспособен, а болестното състояние заедно с невъзможността лицето да се грижи за своите интереси са основание за поставяне на дадено лице под запрещение. Т.е., за да се постави едно лице под запрещение, следва да са налице кумулативно две предпоставки-лицето да страда от душевна болест и на второ място невъзможност само да се грижи за своите интереси.

Считано от 21.04.2012 г. в сила за Р България е Конвенцията на ООН от 2006 г. за правата на хората с уврежданията, ратифицирана от РБ със закон, приет от НС на 26.01.2012 г. С решение на Съвета на ЕС 210/48/ЕС от 26.11.2009 г., Конвенцията е ратифицирана от Европейския съюз и този момент следва да се прилага пряко във всички страни – членки на съюза. Разпоредбата на чл. 12 от Конвенцията установява равнопоставеност като правни субекти на хората с увреждания, притежаващи пълна правоспособност и дееспособност наравно с всички останали хора във всички сфери на живота и тяхно право да упражняват правата си чрез лични действия. Конвенцията предвижда намесата на държавата в ограничаване на тези права да е силно ограничена само до осигуряване на мерки за защита и подкрепа, чрез които да се осигурява личния избор на лицето според неговите желания и предпочитания.

Въпреки гореизложеното, в случая поставянето на ответника под ограничено запрещение, с оглед състоянието му би охранило интересите му, тъй като назначеният попечител би могъл да окаже защита на неговите интереси и да потвърди волята му или да откаже да направи това.

От събраните в производството по делото доказателства безспорно се установи, че ответникът страда от психично заболяване – параноидна шизофрения. Според заключението на вещото лице степента на заболяването при освидетелствания е такава, че го ограничава от възможността пълноценно да се грижи за своите работи. Т. е. налице е първият критерий- медицински за признаването му за недееспособен по чл.5 от ЗЛС.

Налице е и втората предпоставка, а именно ответникът не може пълноценно да се грижи за себе си и да охранява своите лични и имуществени интереси. Наличното заболяване е пречка в пълен обем той сам до полага грижи за себе си и да защитава своите интереси. От разпита на свидетелите Д.И. се установи, че М. се справя с

елементарни ежедневни задачи, но когато трябва да вземе по-сложно решение има нужда от чужда помощ.

Съдът намира, че състоянието му не е така тежко - от непосредствените впечатления на съдебния състав, както и от заключението на съдебно психиатричната експертиза е видно, че е ориентиран, но заболяването е нанесло трайни вреди на личностовото и социално функциониране, което не може да се възстанови.

От всичко това, съдът достига до извод, че към настоящият момент неговите възможности са частично ограничени в степен, обуславяща поставянето му под ограничено запрещение.

Воден от горното, съдът

РЕШИ:

ПОСТАВЯ ПОД ОГРАНИЧЕНО ЗАПРЕЩЕНИЕ М. ХР. Г. с
ЕГН: ***** от гр. З., ул. „С. Ч.“ № 29.

Решението може да бъде обжалвано пред Софийски апелативен съд в двуседмичен срок от връчването му.

След влизане на решението в сила, заверен препис от същото да се изпрати на органа по настойничество и попечителство при община З., обл. Софийска за изпълнение на процедурата по чл.155 и сл. от СК.

Съдия при Софийски окръжен съд: _____